

Radošās idejas,
kas ir atslēga bērna
domāšanai

ERASMUS+ projektā piedāvātās CLIL (saturs, valoda, integrēta stunda, mācīšana) metodes, radošās idejas, kas ir atslēga bērna domāšanai

- Pamatprasmes jautājumu un atbilžu veidošanā
- Dialogs caur emocijām
- Teksta izpratne, tam atbilstoša darbība, vārdu un jēdzienu skaidrošana
- Neparastie diktāti
- Mana valoda gramatikas likumos
- Stāstījuma veidošana
- Darbs ar tekstu ārpus latviešu valodas stundām
- Teksta uztvere mūzikā, dzejā

Pamatprasmes jautājumu un atbilžu veidošanā

1.Jautājums un atbilde

Sadalās grupās (1-5 skolēni), sadala darbus – skrējējs, rakstītājs, lasītājs. Visām grupām vienādi jautājumi.

Jautājumu lapa katrai grupai atrodas citā telpas vietā, jautājumi viegli noplēšami no lapas.

Pēc signāla skrējējs aizskrien, noplēš vienu jautājumu, atskrien atpakaļ, lasītājs izlasa, visi izdomā pareizo atbildi, rakstītājs uzraksta, skrējējs skrien pakaļ nākošajam jautājumam... kad visām grupām, visi jautājumi atbildēti uz datora parāda pareizo atbildi, to izrunā, papildina.

Katra grupa nolasa grupas atbildi.

Atgriezeniskā saite –

Ko Tu jau zināji?

Ko Tu atcerējies?

Ko Tu nezināji, bet iemācījies?

2. Kurš var atbildēt?

Katram skolēnam tiek iedota lapa ar jautājumiem (jautājumi visiem var būt vienādi, gan atšķirīgi).

Ar sasveicināšanos un pieklājības etiķeti uzrunā klases biedru, lai saņemtu atbildi uz kādu jautājumu.

3. JĀ! NĒ!

Katram iedod 6 saspraudes. Uz uzdoto jautājumu jāatbild tā, lai neskanētu vārdi **Nē!** un **Jā!**

Sava saspraude jāatdod, ja esi atbildējis **Jā!** vai **Nē!**

Piemērs – *Vai Tevi sauc Judīte?*
Visi mani tā uzrunā.

NĒ

JĀ

4. Dubultie jautājumi un atbildes

Uz lapas divi jautājumi, kurš viens otru papildina. Atbildi sniedz teikumā.

- ❖ Piemērs - *Tu vakar ēdi vakariņas? Kas tev garšoja vislabāk?*
- ❖ Piemērs - *Tu kādu esi samīļojis? Kuru Tu samīļoji?*

Kad atbild, samainās ar jautājumu lapiņām.
Jautājumus veido par noteiktu tēmu.

Dialogs caur emocijām

Teikumi uzrakstīti uz tāfeles. Tos izrunā ar intonāciju un ķermeņa valodas palīdzību – **uzsvars uz emocijām.**

Piemērs -

- *Kā Tevi sauc?*
- *Kāpēc Tu esi bēdīgs?*
- *Kāpēc Tu skrien?*
- *Nerausti mani aiz matiem!*
- *Negrūsties!*
- *Netraucē!*
- *Runā klusāk!*

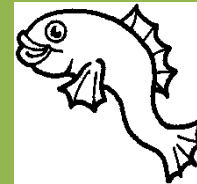
Teikumus izlasa klusām. Izrunā skaļi kopā.

Skolēni sadalās pāros un izrunā dialogus.

Noslēgumā vēlreiz teikumus izrunā kopā!

Dialogs pēc shēmas (par noteiktu tematu)

• Toms:

?

• Anna:

_____.

• Toms:

?

• Anna:

_____.

• Toms:

?

• Anna:

_____! _____!

Vārdu, jēdzienu, tēmu skaidrošana

1. Izvēlas vārdus atbilstoši vecumam un mācāmajai vielai.

- *Straume + gultne + oļi = upe*
Upe = ūdens + atvars + ūdenszāles + dēles
- *Pasaka tēmu. Noskaidro, ko par šo tēmu skolēni jau zina, to pamatojot. Zināšanu apkopojums kopā ar skolotāju.*
- *Dzīves rituma aplis.*

Darbs pāri, grupā.

Izlasi uzrakstītos vārdus, noskaidro nesaprotamos.

Kas šiem vārdiem kopīgs?

Veido stāstījumu.

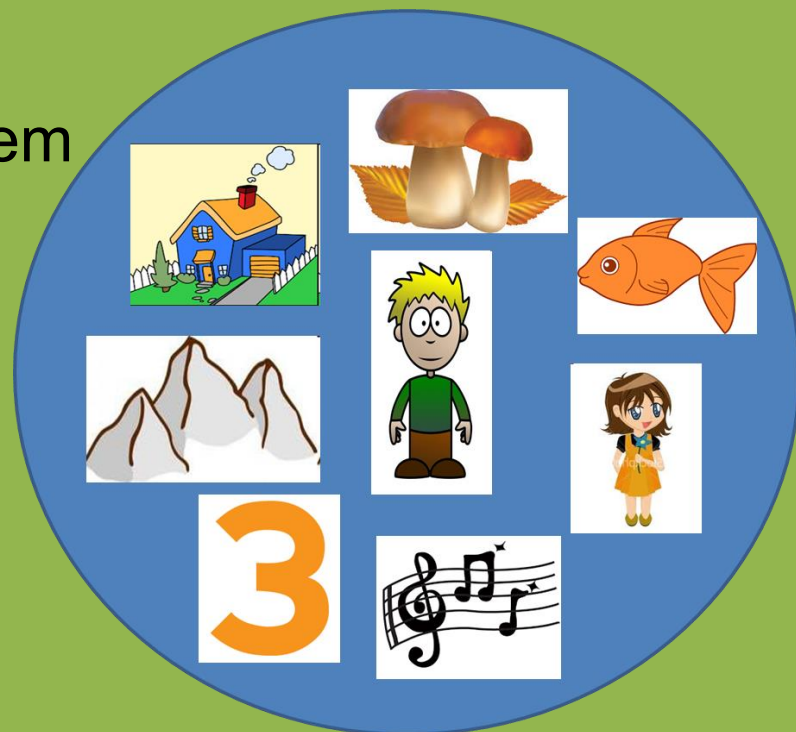
Pēc noklausīšanās skolēni stāstītājam uzdod jautājumus par dzirdēto.

2. Skolēns veido savu apli ar uzrakstītajiem vārdiem vai attēliem, kas saistās tikai ar viņu.

Pēc tam pats izstāsta pārī, grupā vai klasē, kā izvēlētie vārdi vai attēli saistās ar viņu.

Citā variantā skolēns lūdz pārējiem uzminēt, kā izvēlētie vārdi vai attēli saistās ar viņu.

Skolēni uzdod jautājumus uz kuriem «apļa īpašnieks» atbild tikai ar vārdiem Jā!/Nē!

3. Dzirdēta, lasīta teksta izpratne darbībā

Klausies un dari!

Piemērs - *Paņem grāmatu! Noliec uz galda!*

Noliec grāmatu zem burtnīcas uz galda!

Piemērs - *Skolēni: Rita, Dāvis, Līga, Juta nostājas viens aiz otra rindā! Juta nostājas aiz Ritas, (pirms, starp, priekšā...)*

Darbību dara tik ilgi, kamēr pareizi izpilda dzirdēto...

4. Teicienu skaidrošana – Kā pateikt savādāk?

I gr. - Guļu gultā

...

II gr. - Atpūšos

...

Neparastie diktāti

1. Diktāts divatā

Diviem skolēniem vienāds teksts, ar dažādiem izlaistiem vārdiem. Viens otram lasa un trūkstošo vārdu ieraksta.

A. *Jānis _____ riteni.*

B. _____ *brauc ar _____.*

Kad pabeidz, abi izlasa reizē.

Sēž ar mugurām kopā, lai neredzētu tekstu, tikai dzirdētu.

2. Zīmētais diktāts (zīmē pēc dzirdētā)

Vispirms noklausās visu tekstu, tad uzzīmē.

Skolotājs lasa otreiz – skolēni papildina zīmējumu.

Kopā veido galeriju (zīmējums vienkāršs). Salīdzina.

Skolēni var zīmēt pāros. Var zīmēt pēc lasītā dzejoļa, dzirdētās dziesmas, izmantojot prievārdus utt.

3. Skrejošais diktāts

Telpā izvietoti teksti uz lapiņām. Skolēni sadalās grupās.

Pirmais no grupas aizskrien līdz norādītajam tekstam, izlasa vienu teikumu, atskrien, nodiktē pārējiem.

Kad visiem teikums uzrakstīts, nākošais - skrien pēc otrā teikuma... un tā kamēr viss teksts «atnests» un uzrakstīts.

Pēc tam salīdzina ar īsto tekstu.

Lai nebūtu troksnis - pārvietojas uz pirkstu galiem. Visām grupām vienāds teksts.

**LASĪŠANA + KLAUSĪŠANĀS + RAKSTĪŠANA + VĀRDU
IZRUNA + PIETURZĪMJU LIETOŠANA + TEIKUMU
ROBEŽAS**

Mana valoda gramatikas likumos

1. **Vēro** klasi vai attēlu. Izdomā teikumu, to pieraksti. Izejot no pierakstītajiem teikumiem, nonākam līdz likumam (.?! , vārdšķiras utt.)

Laiki (tagadne, pagātne, nākotne)

Skolēns stāsta - ko darīja agrāk, ko dara šobrīd, kādi nākotnes nodomi.

Doti vārdi, jāsaliek pareizā secībā, lai veidotos teikums.

Skolēni lasa savus teikumus, secina pareizo variantu, teikumu ne tikai izrunā, bet parāda arī uz ekrāna vai tāfeles.

2. Vārdu dalīšana zilbēs

Skolēni sadalās grupās pa četri. Vadītājs izrunā četrzilbju vārdu. Pietupjas skolēns, kura zilbē ir garais patskanis... (noteikumi var būt dažādi – garumzīmes, līdzskaņi, divskaņi utt.) Vārdu var izrunāt vai parādīt attēlu, vai arī vārds + attēls

3. Vārdu salikšana

Uz ekrāna parādās vārds ar sajauktu burtu kārtību. Grupa atmin, uzraksta uz lapas, noplēš vai nogriež uzrakstīto vārdu. Darba dalīšana - 1. skolēns - raksta, 2. skolēns - griež, 3. skolēns – aiznes. Domā visa grupa! Skolotājs izlasa. Ja pareizi uzrakstīts, patur pie sevis. Grupa saņem punktu.

4. Atrast tekstā kļūdas

Kļūdainš teksts uz ekrāna vai lapas / vai arī abi.

Skolēns skolotāja lomā, lai panāktu, ka viņš pats atrod un izlabo kļūdas.

Vienmēr jāiedod pareizais variants salīdzināšanai ar veikto!

Stāstījuma veidošana

1. Izlasa tekstu. Izraksta galvenos faktus, notikumus.
Pēc tam izstāsta notikumu otram ar saviem vārdiem.
2. Veidot savu profilu ar sev patīkamām lietām –
foto, zīmējumi, vārdi ...
Pastāsta 1- 5 teikumus.
Pirms darba noteikti jāiepazīstina ar darba
paraugu.

Darbs ar tekstu ārpus latviešu valodas stundām

Spēles

1. Lomu spēle

Skolotājs lasa pasaku. Sadala lomas. Tekstu lasa otrreiz – skolēni izpilda darbības no dzirdētā teksta.

2. A grupa rāda B grupai un otrādi (Mēmais šovs)

Piemērs

Pļaut zāli, mazgāt traukus, lasīt grāmatu, spēlēt futbolu, laistīt puķes (darb.v. + lietv.) .

Piemērs

*Vecmāmiņa iet ar spieķi.
Es ēdu čipsus.*

3. Noslēpumainās zeķes

Telpā noslēptas numurētas zeķes. Katrā zeķē ievietots priekšmets. Skolēni sadalās grupās. Viens no grupas ir zeķu meklētājs.

Meklētājs – atrod zeķi un aiznes to grupai. Visi satausta, atpazīst priekšmetu, pieraksta tā nosaukumu.

Cits aiziet pie skolotāja un iečukst vārdu, kas atbilst priekšmetam.

Ja iegūts apstiprinājums, tad zeķi novieto tajā pašā vietā, bet neveiksmes gadījumā turpina iesākto minēšanu.

Meklē nākamo!

Teksta uztvere mūzikā / dzejā

1. Uz lapas uzrakstīti vārdi.
Izlasa, vai saprot. Skan dziesma.
Skolēni saklausīto vārdu, vārdu
savienojumu, teikumu apvelk,
sanummurē utt.

2. Klausoties dziesmu vai skatoties
video – skolēni izraksta (profesijas,
krāsas, priekšmetus, dzīvas būtnes....).
Uzdevumi atbilstoši tēmai.

3. Skolēniem izdalīti atsevišķi vārdi un teksts ar izlaistiem vārdiem. Skan dziesma vai dzejolis. Skolēni klausās, ievieto vārdus tekstā.

4. Uz krāsainām lapām uzrakstīti dziesmas vārdi pa rindiņām. Katram skolēnam ir viena lapiņa.

Teksts jāizlasa un jāatceras.

Skat dziesma, uz grīdas jāsaliek dziesmas teksts pēc dzirdētā. Pēc tam visi noklausās, ja vajag labo/maina.

Dzied visi kopā!

